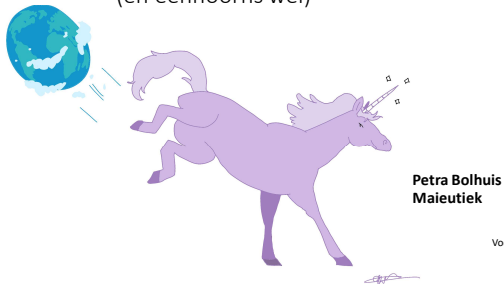

Waarom de wereld niet bestaat -3

(en eenhoorns wel)

1

Maar* .....

- Constructivisme doet alsof alles door één fout teweeg gebracht is. Wanneer we dat inzien blijkt niets meer objectief waar.
- Constructivisme = er bestaan geen feiten 'op zich'. Alle feiten en gebeurtenissen hebben we zelf geconstrueerd.
- Gabriel zegt; 'dat we ze verschillend registreren wil niet zeggen dat ze niet bestaan buiten onze productie.' (zie Vesuvius voorbeeld college 1)

Maieutiek_2022_1Gabriel

2

Denken dat denken een simulatie is biedt geen uitweg*

“Als alles wat we met behulp van onze hersenen waarnemen niets met de werkelijkheid te maken heeft, omdat die enkel uit vibrerende snaren bestaat die zich in elf dimensies bewegen, dan geldt dat ook voor onze hersenen zelf. (...)Als we het neuroconstructivisme dus op zijn woord moeten geloven, kunnen we gerust zijn: het bestaat namelijk helemaal niet, het is niet meer dan een theoretische simulatie en geen geheel van uitspraken dat waarheidswaarde zou kunnen hebben (laat staan dat het waar is!).” (blz. 46/47)

Maieutiek_2022_1Gabriel

3

3

Wat weten we nu?*

Laten we de vijf belangrijkste conclusies van dit eerste hoofdstuk eens samenvatten:

1. Het universum is het objectgebied van de natuurkunde.
2. Er bestaan vele objectgebieden.
3. Het universum is een van de vele objectgebieden (ook al is het dan indrukwekkend groot) en daarom dus een ontologische provincie.
4. Veel objectgebieden zijn ook objectgebieden van het spreken. Sommige objectgebieden zijn zelfs uitsluitend objectgebieden van het spreken.
5. De wereld is noch het geheel van de objecten of de dingen, noch het geheel van de feiten. Ze is het gebied aller gebieden. (blz. 52)

Maieutiek_2022_1Gabriel

4

4

Gabriels oplossing

We kunnen nu de contouren zien van wat Gabriel bedoelt met nieuw realisme.

- Niet langer de twijfel die ons tot het ontkennen van iedere vorm van waarheid drijft. (nihilisme)
  - Niet langer 'de kennis van alles' omdat dat leidt tot reductie en/of onkenbaarheid.
  - Hij wil recht doen aan de existentie en onze menselijke (beperkte) ervaringen daarvan. Daarmee redt hij de waarheidsaanspraak ten dele;
1. Er blijft feitelijkheid over.
  2. Vooruitgang van en correctie op (vermeende) kennis blijft mogelijk.

Maieutiek_2022_1Gabriel

5

5

Wat is bestaan?*

“Bestaan is de omstandigheid dat iets in een zinveld verschijnt” (53)

- Dit noemt Gabriel 'ontologische basiseenheden'. Er is geen basiseenheid die 'wereld' heet want de wereld zou je alleen als bestaand kunnen ervaren als je het zou kunnen laten verschijnen.
- Je kunt het object dat alle objecten in zich heeft niet waarnemen op grond van het gegeven dat objecten als onderscheiden worden ervaren wanneer ze andere eigenschappen hebben dan andere objecten. (55)

Maieutiek_2022_1Gabriel

6

6

Afwijzing van Kant door Gabriel

Existentie= naar voren komen, (er) uitstaan.
Idealisme (Subjectfilosofie) begint bij onze existentie (Descartes), maar raakt de materiele dingen kwijt.
Materialisme begint bij de dingen, maar raakt onze (subjectieve)ervaring kwijt.
Kant zegt dat er een wereld 'op-en-voor-zichzelf' is en dat we die niet kunnen kennen.
Heidegger heeft het over Lichtung; dat wat verschijnt in onze lichtkegel is klein in het geheel, maar groot voor ons. (57)

Maieutiek_2022_1Gabriel

7

7

De optelsom van alle eigenschappen = het object

Gabriel wijst het idee van Kant af dat er een wereld achter de dingen is die we niet kunnen kennen.
Gabriels idee is dat we (in principe) de werkelijkheid zouden kunnen kennen. Er is geen wereld op en voor zichzelf, alleen een afnemend onkenbaar deel van de verzameling objecten die mensen kennen.
Er is geen superobject dat het gebied is dat alle objecten draagt. Maar dat idee is veel bediscussieerd. Dus nader onderzoek van het denken hierover is nodig;

Maieutiek_2022_1Gabriel

8

8

Monisme, dualisme en pluralisme

1. MONISME (Spinoza): er bestaat maar één substantie, het superobject.
2. DUALISME (Descartes): er zijn twee substanties - de denkende substantie (*substantia cogitans*) en de uitgestrekte, materiële substantie (*substantia extenso*). Dualisten geloven dat de menselijke geest iets heel anders is dan het menselijk lichaam. Sommigen van hen beweren zelfs dat de denkende substantie onafhankelijk van de materiële kan bestaan, terwijl anderen aannemen dat er geen denkende onsterfelijke ziel bestaat, maar alleen verschillende soorten substanties, die echter wel met elkaar samenhangen.
3. PLURALISME (Leibniz): er bestaan veel substanties. Het pluralisme is sinds Leibniz eigenlijk genoodzaakt te stellen dat er oneindig veel substanties bestaan. Leibniz noemde deze substanties 'monaden'. Een monade is een van alle andere substanties volstrekt onafhankelijk, maximaal zelfstandig object met een bepaald, beperkt aantal eigenschappen.

Maieutiek_2022_1Gabriel

9

9

Het pluralisme van Gabriel

- Pluralisme bestaat bij Gabriel uit het inzien dat objecten bestaan uit de informatie die wij erover opdoen. Niet-informatieve onderscheid biedt geen onderscheid. Een absoluut onderscheid levert alleen informatie op dat iets volstrekt anders is dan al het andere en dat is dus zinloos.
- Relatief onderscheid is wel zinvol omdat we iets alleen kunnen kennen doordat het in contrast staat tot iets anders. Als het contrast te groot wordt verdwijnt de waarde van de informatie. (ober; wilt u neushoorn of cola?)

Maieutiek_2022_1Gabriel

10

10

De contrast klassen

- We delen als mensen de werkelijkheid in door patronen of contrastwerelden. Zinvelden zoals Gabriel ze gaat noemen.
- Dat betekent dat Gabriel de werkelijkheid beperkt tot dat wat wordt waargenomen, maar dat hij hij deze feiten wel laat bestaan ook als ze niet worden waargenomen. Dat betekent volgens hem niet dat ze niet waarneembaar zijn (op en voor zichzelf zijn), maar slechts nog niet zijn waargenomen of niet in de juiste contrastklasse zijn geplaatst.

Maieutiek_2022_1Gabriel

11

11

De relativiteit van de feiten

- Tijs voor een intermezzo, want het lijkt alsof Gabriel hier de waarheid redt van het postmodernisme, maar dat is niet het geval.
- Hij laat de werkelijkheid bestaan, maar zegt tevens dat onze kennis daarvan relatief en nooit absoluut is.
- Wat hij redt is het bestaan van de feiten als de optelsom van alle kennis over een object. Er is geen constructivisme of reductionisme dat al onze kennis gaat ontmaskeren als macht, een neurologische illusie of een andere vorm van (zelf) bedrog.

Maieutiek_2022_1Gabriel

12

12

Zinvelden

- Bestaan = verschijnen in een zinveld.
- Verschijnen is de meest neutrale term die Gabriel kon vinden; ook het onware verschijnt terwijl het niet voorkomt in de werkelijkheid.
- Een paar belangrijke noties;
- Verschijnen is dus niet dat iets waar is.
- Niet alles wat verschijnt wordt waargenomen.
- Dingen kunnen verschijnen in verschillende zinvelden.
- Zinvelden overlappen (deels) en bestaan naast elkaar, maar gaan niet op in een overkoepeld gebied dat alle zinvelden omvat en 'de wereld' is.

Maieutiek_2022_1Gabriel

13